

NEATPAŽĪSTAMAS

– Jis nieko neatsako.

Aš pašoku, išgirdusi Vanesos balsą. Nepastebėjau, kaip ji įėjo. Snūduriavau, sėdėdama krėsele. Su šypsena – tikiuosi, raminančia – paaiškinu, kad jis užmigo.

– Ar ilgai jis miegos? – klausia ji.

– Kelias valandas. Gal naktį trumpam prabus.

– Klausiu apie dieną.

– Ne, gydytojai greit sumažins raminamųjų dozę.

– Raminamųjų?

– Tokie vaistai, kad jis miegotų, nuo skausmo.

– Jam skauda?

– Tikriausiai. Tiksliau jis jums pasakys, kai atgaus sąmonę.

– O jis tikrai atgaus sąmonę?

– Padarysime viską, kad atgautų.

– Ar galėsiu dar ateiti?

– Žinoma. Norite orinuko? – paklausu, tiesdama jai dėžutę.

– Ne, ačiū, nenoriu valgyti. Be to, jo viršininkas laukia manęs.

– O jūsų tėvai neatvažiavo?

– Mes neturime tėvų. Manimi rūpinasi Romeo, – ji šiek tiek patyli. – Jis galės vėl vaikščioti?

– Dar per anksti apie tai kalbėti. Neskubėkite; žinote, gulėti jam teks dar ilgai. Jums reikės kažkaip tvarkytis, namo jis sugrįš ne išsyk. Ar ką nors sugalvosite?

– Pažiūrėsiu. Bet noriu pasiteirauti, ar su juo viskas taip rimta?

– Taip. Nesakysiu, kad jam nieko nenutiko. Tai rimta, bet galėjo būti dar blogiau.

– Jis tikrai galėjo žūti?

– Krisdamas iš devinto aukšto, žinoma. Jį išgelbėjo medžiai.

– Bet, hmm, jis dabar toks... į nieką nepanašus. Tai irgi praeis?

– Taip, oda gyja, atsileidžia, išnykus kraujosruvoms tampa rausva. Žinoma, keli randai išliks, tačiau veido bruožai nepasikeis. Ar turite jo nuotrauką?

– Taip, namų darbų sąsiuvinyje.

– Jei nieko prieš, norėčiau ją pamatyti.

– Tik gražinkite.

– Aišku.

Ji rausiasi savo netvarkingoje kuprinėje, atverčia sąsiuvinį, paima nuotrauką ir, suspaudusi lūpas, virpančia ranka paduoda ją man. Ji irgi kaip įmanydama stengiasi užgniaužti savo jausmus.

Atidžiai įsižiūriu į atvaizdą. Iš tikrųjų – jis neatpažįstamas. Aš suprantu mergaičiukės paniką. Jis glaudžiasi prie jos, apkabinęs rankomis, abu šypsosi fotografui. Nelabai aukštas, bet tvirtas ir raumeningas, jis kelia pasitikėjimą. Sesuo atrodo tokia trapi jo glėbyje. Jo plati kakta, didelės akys, vos pastebimi antakiai. Greičiausiai mažas jis buvo šviesiaplaukis. Keturkampis žandikaulis ir be galo platus kaklas. Labai trumpi, kariškai nukirpti plaukai. Jo nuostabi šypsena. Justai, kad nuotraukoje jis laimingas. Tuo ryškesnis kontrastas.

– Pažadu, kad jis taps lygiai toks pat, – tvirtai sakau aš.

Jokio tikrumo neįaučiu, bet juk galima kiek pagražinti tikrovę, jei ji per daug bjauri. O be to, kas žino, gal jis iš tiesų atgaus tuos pačius bruožus kaip ir nuotraukoje. Tegu geriau sesuo kabinasi į šią viltį, negu puola į liūdėsį, įsi-vaizduodama priešingai.

– Kaip jam padėti?

– Aš tegaliu kaip įmanydama geriau atlikti savo darbą. O jūs būkite šalia, kad jį nuramintumėte. Jam dabar nelengva.

– Kada vėl galėsiu ateiti?

– Kai tik panorėsite.

– Lankymo valandų nėra?

– Ne jums.

Tada ji nieko nesakiusi išeina, taip pat nepastebimai, kaip ir įėjo į kabinetą, taip pat tyliai, kaip ir sėdėjo prie brolio. Atrodo, kad eina, neliesdama žemės. Nežinau, ar toks santūrus paauglės charakteris, ar ji apimta šoko, ta-

čiau žengia laikydamasi sienos, tarsi bijotų prarasti atramą ir parkristi. Mane ima pykinti.

Gijomas irgi stebėjo jos netvirtą eiseną, kol pažvelgė mums tiesiai į akis – man ir mano nerimui.

– Ką tu dar gali padaryti? Ne tu atsakai už nelaimingą atsitikimą.

– Ir vis dėlto man sunku ant širdies.

– Tai, kad tau sunku ant širdies, padėties nepakeis.

– Ji visai jaunutė ir turi tik jį.

– Tai pasiimk ją į namus.

– Tu gi pažįsti Loraną!

– Turi kitų pasiūlymų?

– Manau, kas nors turi.

– Vadinasi, tai nuo tavęs nebepriklauso. Ir baik jaudintis. O dėl jos brolio – dirbk savo darbą ir jaudinkis dėl teigiamų dalykų, save graužti nėra gerai.

– Tu teisus.

– Aš visuomet teisus.

Leidžiu jam tuo tikėti, bet Gijomas kupinas prieštaravimų. Todėl įsivaizduoja, kad jis visada teisus, kad eina teisingu keliu. Net jei kelias veda ne ten, kur jis nori, jis bent eina į priekį.

Brangusis Tu,

tu gulėjai tarp įvairiausių daiktų, kuriuos aš, išeidama iš buto, greitai sukišau į kuprinę. Kaip gerai, kad tu čia, kitaip šiandien vakare jausčiausi žiauriai vieniša. Paskambinau Šarlotei, tačiau kuo ji gali man padėti, nebent pasakyti, kad galiu jai skambinti bet kada, jei tik man jos prireiks.

Velnias! Po galais! Mano brolis! Žinau, kad ten buvo jis, nes ant peties pamaciau tatuiruotę. Didelė V ir trys gėlytės aplinkui. V – už Vanesą. Tatuiruotę jis pasidarė prieš dvejus metus, kai mes susiriejom ir aš ėmiau juo abejoti, bijodama, kad jis išeis ir mane pamirš. Bet jei ne tatu... Man būtų galėję įpiršti bet kokią tipą. „Sveika, panele, štai jūsų brolis“, – štai ką jie galėjo pasakyti, pasodinę mane šalia subintuotos mumijos.

Tegyvuoją tatuiruotės!

Gal po visos šitos istorijos jis sutiks, kad ir aš kokią nors pasidaryčiau. O ką, iš tikrųjų, tai galėtų pasitarnauti, jei vieną gražią dieną atsidurčiau tokioje padėtyje.

Jo viršininkas, kurį matau kartą per metus, kai gaisrinėje švenčiamos Kalėdos, manęs laukė prie koležo durų. Jis vilkėjo gaisrininko uniformą. Mano draugužės susidomėjo, kas

čia vyksta. Gavau bent tuziną SMS, kol jis man aiškino, kad veža mane į ligoninę, nes Romeo nutiko nelaimė. Užtat vakar vakare jis ir nepaskambino. Kol brolis buvo ligoninėje tarp gyvenimo ir mirties, aš ramiai kimšau čipsus ir žiūrėjau „Grei anatomiją“. Bambukai, galėjo ir paskambinti. Bet be reikalo aš ant jų pykstu, jie ir taip turėjo kuo užsiimti ligoninėje, ne tik mane perspėti.

Ponas Kleinas nieko naujo man apie Romeo nepasakė. Po to įvykio jis pats jo dar nematė. Kol važiuovome į ligoninę, jis man paaiškino, kad kol Romeo atsisotos ant kojų, aš šiek tiek pagyvensiu pas juos, nes kitaip mane išsiųs į prieglaudą.

Šiaip ar taip, nesutikčiau ten važiuoti. Geriau nusprogti!

Kai patekome į reanimaciją, norėjau iš ten bėgti, kiek kojos neša. Perdėm keistas kvapas, pypsėjimai iš visų pusių ir liginiai, kurie guli lovose kaip pagaliai. Nusekiau paskui slaugytoją ir atsidūrusi prie brolio norėjau pravirkti, bet ašarų nebuvo. Per akimirką galvą man persmelkė begalė įvairiausių minčių. Tačiau tik viena sugrįždavo visą laiką. O jeigu jis mirs? O jeigu jis mirs?

O ką aš darysiu, jeigu jis mirs? Mirsiu drauge su juo!!! Kam tada iš viso gyventi? Kad sugrįžtum į tas bjaurias prieglaudas, kur reikia paklusti žmonėms, kurie tavęs nemylė?

Likau šalia jo ir nieko nepasakiau. Tik iš visų jėgų galvojau, kad jis turi gyventi. Pamaniau, kad jei galvosiu tik apie tai ir apie nieką kitą, jis tikrai išgirs.

Gal jis norėjo, kad aš su juo pakalbėčiau, bet aš būčiau galėjusi jam pasakyti tik viena: „Daryk, ką nori, tik nemirk.“

VISIŠKAS BEJĖGIŠKUMAS

Pamažėle imu matyti daiktų apybrėžas. Kai kurie vaizdai, kuriuos sieju su informacijos nuotrupomis, aptiktomis čia vienur, čia kitur, galiausiai įgyja tam tikrą formą, ir aš iš tikrųjų pradedu suprasti. Prisimenu ugnį, mažylį, kurio klyksmą girdėjau viršuje, tamsą ir žmones, kurie manimi rūpinasi. Kryptį iš devinto aukšto, sušvelnintą medžių, kurie sutrupino mane į begalę gabalėlių.

Ir aš visiškai bejėgis.

Aš suvokiu, kaip man pasisekė, kad likau gyvas. Bet svarstau, ar taip jau pasisekė, turint galvoje tą būklę, kurioje, kaip manau, atsidūriau. Aš turiu būti stiprus. Net jei esu visiškai bejėgis. Aš bent valdau savo valią gyventi. Dėl Vanesos.

Aš net nežinau, kur ji. Ar miega viena namie, ar ją kas nors rūpinasi, ar pas ją atvyko socialinės tarnybos darbuotojai? Ir ar ji pyksta ant manęs, kad šitaip ją palikau?

Aš nežinau, ar dėl to, kad nesėkmingai nukritau, mažylis žuvo. Aš nežinau, kodėl nukritau.

Mano sąmonė kaip griujero sūris – su didelėmis skylėmis ir klausimais, į kuriuos nėra atsakymų.

Norėčiau, kad man viską paaiškintų.

Už mane padaro viską. Net tai, ką žmogus daro tik pats, nes tai taip intymu. Tiesiog nepakeliama.

Gyvenimas tęsiasi, paėmęs mane į skliaustelius. Aš noriu žinoti, kas dedasi tenai, už skliaustelių. Aš nenoriu būti daugtaškiu tarp dviejų nelemtų skliaustelių.

Nuo manęs daugiau niekas nepriklauso, ir todėl kraustausi iš proto. Nes neįpratęs. Paprastai aš visiškai valdau padėtį. Visur. Ir aš gelbsčiu žmones, o ne atvirkščiai.

O čia – visiškas bejėgiškumas. It beprotiškai įsimylėjęs vyriškis, kuris liko vienas su moterimi ir nieko negali. Nežinau, ar aš buvau aistringai įsimylėjęs gyvenimą, bet likau akis į akį su juo ir nieko negaliu.

Liko tik mano valia gyventi.

Vadinasi, teks kabintis į ją, jei pavyks. Nes su vienu pirštu aš ilgai neišsilaikysiu.

FIRMOS „CHANEL“ SIUVĖJĖLĖ

Miegojau iki trečios valandos dienos. Po trijų naktinių budėjimų iš eilės sunku sugrįžti prie dienos ritmo. Tačiau šiandien šeštadienis, o kiekvieną šeštadienį aš traukiu pavakarių pas senelę. Loraną raukosi, kai ten keliauju, jam tai nepatinka. Bet jei jis išvyksta žaisti golfo su draugais, būtų kvaila pasilikti namie ir jo laukti. Greitai į dušą, ir aš jau sėdžiu prie vairo, važiuoju pas senelę. Į „Vieversėlius“. Na ir pavadinimas senelių namams. Greičiau jau tinklas vieversiams! Jums aprodo patogią įstaigą su visomis saugumo priemonėmis, skirtomis prieglaudos gyventojams.

Grynai techniniu požiūriu galbūt taip ir yra.

Žmogiškąją prasmę – jau visai kita istorija.

Pakanka įžengti į svetainę, ir tave apgaubia liūdesys. Aitriai alsuojanti mirtis, kurios prieškambaris – senatvė. Senukus susodina čia vienur, čia kitur, kad jie stebėtų, kaip slenka laikas. Jeigu jie dar gali matyti. O kurtieji irgi nieko nepraranda, negirdėdami nei niūriai tiksinčio didelio sieninio laikrodžio, nei be perstogės triukšmingai veikiančio

televizoriaus, kuris ištisą dieną vieną po kito spjauto amerikietiškus serialus. Nusiristi iki šito, graudu...

Patekusi į tokią aplinką, Malu iš savo aštuoniasdešimt ketverių metų aukštumos nusprendė nepasiduoti. Po senelio mirties ji persikraustė į nedidelį butuką virš mano tėvų restorano. Kai šie persikėlė į Žydrąją Krantą ramiai mėgautis užtarnautu poilsiu, ji ryžosi apsigyventi „Viever-sėliuose“. Negalėjo būti nė kalbos, kad ji taptų našta šeimai. Negali būti nė kalbos, kad ji leistų sau čia numirti. Bent jau artimiausiu metu. Užtat ji visur šokinėja, padeda personalui padengti stalą, juokauja su slaugytojomis, vadovauja dailės būreliui, dainuoja per Kalėdas ir sutinka naujus gyventojus. Malu visada stengėsi dėl kitų. Visuomet buvo šalia ir negailėjo dėmesio. Meilus žodelis, kukli paslauga ir šypsena kaip priedas. Ir ji nusiteikusi ir toliau eiti šiuo puikiu keliu.

Vaikystėje senelė mane prižiūrėjo, kol tėvai dirbo. Restoranas atima labai daug laiko. Išėjusi į pensiją, ji tik ir rūpinosi mumis. Sodas, nuostabios daržovės, konservavimas, uogienės, kepiniai, pietūs visai šeimai, siuvimas, kurio buvo be galo ir be krašto. Iš Malu aš išmokau begalės dalykų. Svarbiausia – išmokau juos daryti su meile. „Kad ir ką besakytum, daržovių sriuba, paruošta su meile, turi visai kitą skonį negu ta, kuri verdama, perkratant mintyse visus dienos rūpesčius“, – tikino ji!

Malu laukia manęs, sėdėdama ant suoliuko prie įėjimo į pastatą, ant nosies užsidėjusi akinius nuo saulės, vertus kino žvaigždės. Tuos pačius, kuriuos mes drauge pirkom praėjusiais metais, kai ji man tvirtino, jog nori atrodyti jaunesnė. Neįtikėtinas tamsintų stiklų dydis slepia dalį veido raukšlių. Patempimo efektas garantuotas. Kiek pasukusi veidą į saulę, ji primena kino žvaigždutę Kruazetės krantinėje*. Koją ant kojos, rankos ant viršutinio kelio ir tiesi nugara. Malu labai elegantiška. Ji visada tokia buvo. Daugiau kaip trisdešimt metų ji pradirbo siuvėjėle firmoje „Chanel“ Paryžiuje ir į Elzasą su vyru sugrįžo tik tada, kai išėjo į pensiją. Tačiau ji ir toliau siuvo – sau, vaikams, anūkams, ir labai savimi rūpinosi.

Jos svajonė? Pasiūti man vestuvinę suknelę. Tik man reikėtų ištekėti... Loraną kol kas nenori. Jis teigia, kad dar per anksti. Vieną dieną bus per vėlu, bet kaip jį įtikinti?

Pamačiusi, kad atvažiuoju, Malu tarsi Mis Prancūzija gracingai mosteli man ranka. Ji mane prajuokina.

Po pusvalandžio jau sėdime jos mėgstamos kepyklėlės kamputyje. Ji užsisakė žaliosios arbatos su jazminais ir gabalėlį torto „Paryžius–Brestas“**. Kaip paprastai. Malu niekada nesutiko man paaiškinti, kodėl visada pasirenka „Paryžių–Brestą“.

– Čia jis ypač skanus.

* Prospektas Kanuose palei jūrą, kur garsiojo kino festivalio metu vaikščioja aktorės, bandančios atkreipti kino režisierių dėmesį.

** 1910 m. konditerio Louis Durand'o sukurtas tortas, skirtas populiarioms to meto dviračių lenktynėms „Paryžius–Brestas–Paryžius“.

Žinoma. Nors ji galėtų pajvairinti malonumus. Sako, kad jaučia ypatingą švelnumą „Paryžiui–Brestui“. Tebūnie.

Aš kaip tik pakeliu puoduką kavos prie lūpų, kai ji pareiškia:

– Norėčiau pasikonsultuoti su seksologu.

Vos neužspringstu. Mano iššokusios akys priverčia ją nuleisti savąsias, lengvai, šiek tiek droviai nusišypsoti.

– Supranti, jei ką nors sutiksiu, norėčiau ir ta prasme būti laiminga.

– Tu nebuvai laiminga su seneliu?

– ...

Po tiek metų ji pagaliau išdrįso man prisipažinti. Aš kaupiuosi. Ji, matyt, irgi.

– Kaip tau pasakius? Aš taip ir nesužinojau, kas tas Liepos 14-osios fejerverkas*.

– Ir tu manai, kad seksologas padės tau pajusti nacionalinę šventę?

Malu šypsosi, žiūrėdama į mane.

– Labai tikiuosi. Vis dėlto tokia jo profesija. Bet nežinau, į ką kreiptis.

– Nueik pas akušerę.

– Pas akušerę? Žinai, būdama tokio amžiaus, aš nelabai rizikuoju pastoti.

– Jos ir tuo užsiima.

– Kuo?

– Kaip patirti fejerverkus.

* Liepos 14-oji – Bastilijos paėmimo diena, svarbiausia Prancūzijos valstybinė šventė.

– Ar tokią pažįsti?

– Taip, yra tokia.

Patikrinu sąrašą savo mobiliajame telefone, užrašau numerį ant lapelio, išplėšto iš užrašų knygutės. Malu kaipmat paslepia lapelį – tarsi mergiūkštė, nušvilpusi saldainį. Viskas kaip turi būti.

Mano aštuoniasdešimt ketverių metų senelė eis pas akušerę pasikalbėti apie savo seksualumą, nes nori patirti fejerverkus, iki jai ims šviesti amžinoji šviesa. Ką gi, jei man kas būtų pasakęs, kad ji ims apie tai kalbėti po deserto „Paryžius–Brestas“, kepyklėlėje prie staliuko, paskendus si jazminų kvapuose, būčiau tik nusišypsojusi! Beje, aš ir dabar šypsausi. Galbūt man vertėtų nueiti su ja, o ta proga ir pačiai pasikonsultuoti.

– Nenori man pasakyti, kodėl visada užsisakai „Paryžių–Brestą“?

– Kada nors papasakosiu, brangioji. Duok man laiko, viskas turi eiti savo vaga. Brestas toli nuo Paryžiaus.

– Ar čia tavo pačios kelias į Kompostelą?

– Tam tikra prasme.